

ANALYSIS OF MODERN WAYS OF DEVELOPMENT OF SCIENCE AND SCIENTIFIC DISCUSSIONS

Proceedings of the X International Scientific and Practical Conference

Bilbao, Spain
November 29 – December 02, 2022

PEDAGOGY		
75.	Bondarenko M., Zaytseva O., Bondarenko I., Rukin O., Solodovnikov A. ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	346
76.	Halatsyn K., Feshchuk A., Yaroshenko O. MODELLING THE PROCESS OF DEVELOPING THE COMMUNICATIVE CULTURE OF STUDENTS	348
77.	Hanul O. DIRECTION OF USING PHYSICAL CULTURE IN THE LEARNING PROCESS IN A HIGHER EDUCATION INSTITUTION	352
78.	Lozova T. ПАРНЕ ТА ГРУПОВЕ НАВЧАННЯ. ВАЖЛИВІ АСПЕКТИ	356
79.	Maksymenko I., Maksymenko A. GLOBAL EXPERIENCE OF THE DEVELOPMENT OF DISTANCE EDUCATION IN THE UNIVERSITIES OF UKRAINE	358
80.	Tsulaia N. DEDUCTIVE AND INDUCTIVE APPROACHES TO GRAMMAR TEACHING: MERITS AND DEMERITS	362
81.	Yevtushok O., Sukhorska N., Yevtushok O. MYRON ZARYTSKYI, DESTACADO MATEMÁTICO DE GALYCHYNA, PROFESOR, POETA DE FORMULAS	368
82.	Байболова М.Т. ОҚУШЫЛАРДЫҢ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ЖҰМЫСТАРЫ:МӘНІ, ТҮРЛЕРІ ЖӘНЕ ӘДІСТЕРІ	374
83.	Букатова О.М., Федорова О.В., Кімліченко Г.В. ДЕМОНСТРАЦІЯ – ВАЖЛИВИЙ ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ ДИДАКТИЧНОГО ПРИНЦИПУ НАОЧНОСТІ У ТРУДОВОМУ НАВЧАННІ	377

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ЩОДО ПРОФІЛАКТИКИ ПОРУШЕНЬ ПИСЬМА У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ

Кальченко Катерина Валеріївна
здобувач другого (магістерського) рівня освіти
спеціальності 016 Спеціальна освіта
Київський університет імені Бориса Грінченка

Хомик Тетяна Василівна
кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
Київський університет імені Бориса Грінченка

Своєчасна діагностика та рання профілактика порушень писемного мовлення, зокрема і письма, допоможе у подальшому успішному засвоєнні навчального матеріалу дитиною. Дані припущення зазначають Е. Данілавічюте, Н. Голуб, В. Ільяна, Ю. Коломієць, Л. Коваль, О. Купчак, Д. Кірпа, І. Локтіонова, О. Ніжинська, В. Тарасун, Л. Тенцер, С. Conners, G. Kaluger, M. Snowling та ін. Попередження означених труднощів у дітей молодшого шкільного віку, особливо у дітей з мовленнєвими порушеннями, здійснюється за наступними напрямками: розвиток фонетико-фонематичних процесів, робота з розвитку зорово-просторових функцій та формування лексико-граматичної сторони мовлення [4].

Оскільки звичайні вправи стають повторюваними, вони, як правило, набридають дітям. Щоб уникнути небажання дитини, успішним дидактичним підходом є навчання під час гри зазначають автори О. Вакарчук, А. Даніелян, Д. Кірпа. Ось чому розробка навчальних ігор може бути правильним рішенням для інноваційної концепції школи, яка дозволяє вчитися і грати одночасно.

Особливу увагу хочеться звернути на використання таких сучасних підходів у корекційно-розвитковій роботі та їх роль в системі навчання молодших школярів в процесі усунення мовленнєвих труднощів, як узгодження цілей ігрових технологій з практичними потребами майбутніх фахівців. За І. Козловим навчальна гра дозволяє поєднати широке охоплення проблеми, забезпечити системний підхід їх розв'язання, ігрова форма включає момент соціальної взаємодії, готує до активного спілкування, ігрові компоненти сприяють більшій участі учасників взаємодії в процесі навчання, спонукають їх до мимовільної активності, ігрові технології насичені зворотнім зв'язком, більш змістовним і багатогранним порівняно з традиційними методами, в іграх виявляється особистість учасника, її індивідуальні особливості, стиль ділового партнерства [2].

Як зазначає І. Лактіонова, навчальні ігри є цілком успішним та доцільним підходом. Насамперед пояснюючи віком дітей, їх підвищеною емоційністю, швидкою стомлюваністю та уявою. Педагоги і психологи здавна звертали увагу на використання ігрових прийомів у навчанні, спираючись на інтерес дітей до гри та успішність протікання в умовах гри всіх психічних процесів [4].

У США існує школа Barbara Arrowsmith Young для дітей з особливостями розвитку, в якій навчання ґрунтується на основах нейропластичності мозку. Що характеризується тим, що мозок можна тренувати, як і будь-які м'язи нашого організму, надаючи йому навантаження і тим самим, стимулюючи його. Згідно даного поняття Barbara Arrowsmith-Young розробила вправи для тренування послаблених ділянок мозку для людей з ускладненою здатністю до навчання, що стосується не тільки порушень писемного мовлення, але й мовлення та уваги в більш широкому значенні [1].

Своєю чергою, С. Максименко в процесі вивчення дислексії, виокремлює основні завдання для вирішення актуальних питань щодо попередньої профілактики та подальшої корекційної роботи над порушеннями письма у дітей молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами, що ускладнені незрілістю деяких психічних функцій: сукцесивних операцій, образотворчих навичок, вербалізації просторових уявлень, фонологічних порушень та слухового сприйняття [5].

Як зазначає Barbara Arrowsmith Young метою корекційно-розвиткової роботи являється профілактика та корекція мовленнєвих труднощів нетрадиційними формами і методами педагогічних інновацій; створення умов для формування навичок вільної комунікації, психічних, пізнавальних процесів, що спрямована на результативність мовленнєвого розвитку дітей з особливими освітніми потребами. Автор констатує, що завдяки нетрадиційним підходам, дитина, яка зазвичай не хоче вчитися читати та писати або має труднощі з опануванням цих процесів, залюбки виконає завдання в нестандартній формі, навіть не помічаючи справжнього змісту роботи сприйняття [7].

Своєю чергою, Angela J. Fawcett, Gavin Reid вважають щоб усунути можливість виникнення даного порушення необхідно зменшити його вплив на академічні досягнення та психічне здоров'я учня. Вчені пропонують працювати над тим, щоб полегшити інтеграцію учнів з порушенням писемного мовлення в шкільне середовище, щоб учні могли отримати доступ до навчання шляхом надання спеціальних програм. У цьому контексті вчений наголосив на важливості діагностики та оцінювання компетенцій, щоб виявити труднощі та проблеми, з якими стикаються учні під час процесу навчання та вирішення проблем та розробити план ефективного втручання, плідної допомоги та ефективного консультування. Шляхом діагностики когнітивних компетенцій, які являють собою набір умінь і навичок, які складають основну структуру пізнавальних процесів, можна покращити психічне функціонування учня з труднощами в навчанні та порушеннями мовлення, включаючи порушення писемного мовлення [6].

Корекційна робота вчителя-логопеда щодо профілактики порушень письма в учнів молодшого шкільного віку з порушеннями мовлення направлена на розвиток звуко-буквеного аналізу, зорово-просторових функцій, симультано-сукцесивних функцій, аналітико-синтетичної діяльності, формування мовного аналізу та синтезу, розвиток графічних здібностей, лексики, граматичної складової мовлення, подолання порушень усного мовлення, розвитку дрібної моторики. Науковці Л. Єфіменкова, Р. Лалаєва, Л. Парамонова, І. Садовнікова запропонували програму з основними напрямками щодо змісту корекційно-розвиваючих занять для отримання позитивної динаміки при створенні передумов для успішного оволодіння письмом [3].

Досліджуючи процес планування та виконання дій написання певного тексту, речення, слова і навіть букви, Nilufar Ulashovna Mustafaeva зазначає, труднощі виникають вже на рівні центральної нервової системи. Оскільки права і ліва тім'яна частки у верхній частині мозку, які пов'язані із низкою навичок, наприклад читання і письмо, а також сенсорна обробка, включаючи біль, тепло та холод [8].

За результатами проведених досліджень Nilufar Ulashovna Mustafaeva пропонує такі прийоми щодо профілактики дисграфії у дітей молодшого шкільного віку:

- по-новому тримати олівець або ручку, щоб було легше писати;
- робота з ліпленням;
- малювати літери кремом для гоління на столі;
- малювати лінії всередині лабіринтів;
- розгадувати головоломки «з'єднай точки» [8].

Отже, заходи щодо попередження порушень письма, дисграфії, у молодших школярів з порушеннями мовлення є необхідною для повноцінного та ефективного оволодіння учнями навчальною програмою. Навчально-інтерактивна гра приваблює дітей своєю барвистістю, наочністю, різноманітністю ігор та вправ, мотивує дітей, посилює розуміння інформації та дозволить займатися профілактикою не тільки у процесі навчання з учителем, а й удома з батьками чи самотійно. Численні розробки науковців і практиків дають можливість зробити висновок, що введення ігрових прийомів в керівництво дитячою діяльністю сприяє ефективності корекції мовленнєвих порушень та процесу навчання.

Список літератури

1. Іванова Т. Дислексія. Діагностика та корекційно-відновлювальна робота з дітьми. Київ : Шкільний світ, 2017. 107 с.
2. Козлов І. Ф. Педагогічний досвід А. С. Макаренка. Київ : Нова школа, 2000. 114 с.
3. Купчак О. М. Профілактика порушень писемного мовлення в учнів початкових класів. *Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія : Соціально-педагогічна.* 2012. Вип 20 (1). С. 144-153.

4. Локтіонова І. М. Ігрові прийоми в логопедичній роботі з молодшими школярами, що мають порушення читання і письма. *Актуальні питання спеціальної педагогіки: збірник наукових праць / за заг. ред. проф. Бойчука Ю. Д.* Харків. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2022. С. 76-79

5. Максименко С. В. Дислексія. Буккросинг. Бонсай. Корекційно-розвиткова робота з молодшими школярами з ООП. *Іноваційні підходи в освіті та реабілітації дітей із особливими освітніми потребами.* Київ, 2021. С. 50-56.

6. Angela J. Fawcett, Gavin Reid An overview of developments in dyslexia. *Dyslexia in Context: Research, Policy and Practice.* 2005 : Whurr Publishers, Ltd. P. 3-20.

7. Barbara Arrowsmith-Young The Woman who Changed Her Brain. Toronto : Random House. 2013. 261 p

8. Mustafaeva Nilufar Ulashovna Problems of Dyslexia, Dyspraxia and Dysgraphia in the Development of Written Speech of English in Higher Education and Methodological Recommendations for Its Solution. *International Journal of Multicultural and Multireligious Understanding (IJMMU).* Uzbekistan : Lecturer, Termez State University, 2021. Vol. 8, No. 10. P. 170-175